

Onlar Vətən uğrunda vuruşmuşlar

Ucalardan ucasan Azərbaycan

əsgəri!

Doğma məkan bilirsən torpağında

səngəri.

Döyüş meydanlarında göstərək

hünəri,

Rəşadətə vuruşub sən qazadın

zəfəri.

Qədim tarix üstünə təkrar tarix

yazmışan,

Vətən sevgisi ilə zirvəyə ucalmışan.

Qələbə qazanıldı igidlilə, cürətlə,

Tarixi təzələyib yazmışan qızıl xətlə!

Orxan Məmmədov.

Tarixdə qızıl xətlə yazılan qəhrəmanlıq səhifələri şəhadət yolçularının qanı ilə, canlı şəhid sayılan qazilərin sağlamlıqlarını itirərək axıtdığı qanı ilə yazılmışdır. Onların igidliyi hər bir vətənpərvər insanın yaddaşında əbədi yaşayır.

Qəbələnin noyabr şəhidləri qəbələnin, zəfərin astanasında olarkən həyata göz yumdular. Zəfər yolçuları zəfərin elan olunduğu günü görə bilməsələr də Zəfər tarixini yazaraq ruhən şad oldular. Onlar - Zərgərli kəndindən Şöhrət Mikayılov noyabr ayının 1-də, Yengicədən Vüqar Səmədli 2-də, Savalandan Mikayıl Əhmədov 3-də, Nic qəsəbəsindən Rəşid Nəsrullayev 3-də, Qəbələ şəhərindən Aqşin Ənvərli 6-da, Yemişanlı

dan Təbriz Qasimov 7-də, Nohurqışlaqdan Bəhrüz Abışov 11-də, Əmirvandan Fariz Rəhimov 12-də, Seyidqışlaqdan Əsəd Zeynallı 18-də, Bum qəsəbəsindən Adəm Heydərov 17-də, Qəbələ şəhərindən Ağasirin Babayev 19-da, Soltannuxadan Qoşqar Üzeyirov 21-də, Nic qəsəbəsindən Ruslan İdrisov 28-də, Şəfildən Azər Musazadə 30-da şəhadətə qovuşmuşlar.

Onlar Vətən uğrunda döyüşərək ən ali titullu sayılan şəhid adı almış, əbədi həyata qovuşmuşlar.

BİBİXANIM.

Maraqlı düşüncə

İnsan ta dünyaya gəlişindən həyatın gözəlliklərinə göz açdığı zaman ilk növbədə ağlayır. Gözlərini açmadan, işığı-qaranlığı seçmədən, kainatın hər gərdisindən xəbərsiz, elə ilk açıq oksigen aldığı andan açılmayan gözlərinə acı yaşlar dolur, ilk səsi də qışqıraraq ağlamaq olur. Əgər ağlamasa belə, həkimlər onu ağlamağa məcbur edirlər ki, ciyərləri açılsın...

Bu bəlkə də tibbi baxımdan əhəmiyyətli. Ancaq bəzən insan ömrünü yaşayan biri kimi düşünürük; körpə həyatın çətinliklərini uzaqgörənliklə «hiss edərəkmi» ağlayır, yoxsa dünyanın azad sakinini olacağına görəmi; sevincindənmi? Allahın yaratdığı şüurlu bir varlıqdır insan. Ona görə də onun etdiyi hər hərəkət belə gələcək həyatı üçün düşünüldü yaradılmışdır.

Bəşəriyyətin bu şüurlu varlığının hər hərəkəti belə onun yaşayış tərzinin ifadəsi üçün nizamlanaraq ona təlqin olunmuşdur.

Hər bir körpənin etdiyi hərəkətlərin diqqətinə yetsək gələcək həyatına bir işarə mənasını kəsb edir. Axı insan ömrü özü həyatı fəlsəfədir.

Elə götürək bir igidin həyat tarixçesini... Ona aid olan yaşayış tərzindəki hər adilik sonralar maraqlı və mənalı bir fakta çevrilir. O həyat bizə maraqlı olduğu zaman onun həyatının hər dönməsinə mənə verir, gələcəyin bir işarəsi sanırıq. Ancaq onu da qeyd edək ki, bu düşüncə çox zaman həqiqət olur.

Götürək elə bir şəhid ömrünü.

Şəhadət yolçuları öz qısa ömürlərini o qədər mənalı yaşayırlar ki. O ömürləri öyrəndikcə onların hər həyat manevrində igidlik, sevgi, insanlıq «izləri» hiss olunur və apaydın görünür. Yaşadıqları bahar ömürləri ilə bir əsr yaşayan bəzi ömürləri kölgədə qoyur, insanların yaddaşına köçərək bəzən əbədi, bəzən isə bir neçə nəsillə yaşam qazanırlar, həyata, insanlığa örnek olurlar.

Tapdıqlı dünya

Onun həyata gəlişi ailənin xoşbəxtliyi idi. Ata və ananın arzu toplumunun gerçək və real başlanğıcı idi...

Atalar qürur mənbəyi, atalar övlad üçün arxa, dağ. Atalar övladlarının arzu kompası, həyat «qatari». Atalar güvənc yeri - ən yetkin və mükəmməl, vəfali dost! Atalar körpələrin həyat balansı, yaşanılan evin özülü, dayaq nöqtəsi...

Analar Allahın həyata bəxş etdiyi müqəddəslik; həyat bağı. Analar insan məfhumunun ən ali tablosu; insana həyat verən varlıq!

Zirvədəki əl çatmayan qala mən...

Övlad isə ata və ananın yaşayış sindromu; sabahkı həyatın davamçısı, şəcərə özülü. Övladlar Allahın insanlara ən gözəl hədiyyəsi. Övlad yiyəsi olan hər kəs onu həyat üçün yetişdirərkən bütün arzu və isteklərini məhz onun varlığına və mükəmməl yetişməsinə həsr edir, qarışdığı hər çətinliyi ağıl və zəhməti ilə dəf edərək övladı üçün arzularını qurban verir. O övlad ki, valideyn qayğısını dərk edərək böyüyür, o, iradəcə möhkəm, qəlbən pak və güclü, mənən şad və ruhən vətənpərvər olur. Məhz ailədə vətənpərvər böyüyən övladlar isə həyatda hansı sahədə olurlarsa, özünəməxsusluğu ilə seçilir və bu seçimi ilə də iz qoyur.

Tapdıq da məhz belə övladlardan biri idi.

Ağayev Tapdıq Çingiz oğlu - Qəbələ rayonunun Tüntül kəndində doğulmuşdur. 1997 - 2008-ci illərdə Tüntül kənd orta məktəbini bitirmişdir. 2009 - 2012-ci illərdə Bakı Sənaye Kollecinə oxumuş, hərbi və bədən tərbiyəsi müəllimi ixtisasını almışdır. 2010 - 2012-ci illərdə hərbi xidmətdə olmuşdur. 2017 - 2020-ci illərdə hərbi sənətə marağı ilə əlaqədar olaraq yenidən hərbi işə getmiş, müddətdən artıq hərbi qulluqçu kimi Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrində fəaliyyətini davam etdirmişdir.

Torpaqlarımızın faşist əqidəli mənfur ermənilərdən təmizlənməsi, yurdundan, evindən məcburi köçkün, qaçqın olan soydaşlarımızın öz obalarına qaytarılması və düşmənlərin niyyətlərini yox etmək onun ən ümdə arzusu idi. Elə buna görə də hərbi işin bütün sirlərini öyrənərək, ordumuzun möhkəmləndirilməsi üçün səylə çalışırdı.

Tapdıq Ağayev 2018-ci ildə öz sevdiyi qızla - Zaraqan kəndindən olan Gülşən xanımla ailə qurur. Gülşən ixtisasca tibb bacısıdır. 2019-cu ildə Tapdıqın ailəsində böyük sevinc yaşanır. Ailənin oğul övladı dünyaya gəlir. Onun adını Uğur adlandırırlar. Babası Çingiz, nənəsi Firuzə Uğurun gəlişinə çox sevinir və oğlunun həyatının daha da uğurlu olmasına dua edirdilər.

2020-ci ilin sentyabrın 27-də başlanan Qisas müharibəsi bir çox arzuların yarım qalmasına səbəb oldu. Ancaq bu müharibə labüd idi və bu Tapdıq başda olmaqla bütün Azərbaycan hərbiçilərinin, gənclərinin, bir sözlə, hər bir azərbaycanlı vətəndaşın qəl-

bindəki ən başlıca arzu idi. Axı hər bir azərbaycan vətəndaşı Vətənimizin bütövlüyü uğrunda döyüşlərə belə hazır idi...

Tapdıq Vətən Müharibəsinin ilk günlərindən döyüşlərdə iştirak etdi. Zəfər qazanaraq qalib ölkə vətəndaşı kimi yaşamaq onun başlıca arzusu idi. O, oktyabrın 30-dək igidliklə döyüşdü. Oktyabrın 30-da Füzuli şəhərinin azad olunması uğrunda gedən döyüşlərdə şəhadətə qovuşdu...

Tapdıq Ağayev doğma məkanında - Tüntül kəndində dəfn olunub.

Ölümündən sonra bir neçə Fəxri fərmanlarla, «Vətən uğrunda», «Cəsur döyüşçü», «Füzulinin azad olunmasına görə» medalları ilə təltif olunmuşdur.

Şəhid bacısı

Bir az kövrək olur bacılar - mehriban, qayğılı, duyğusal, romantik, zəhmətkeş, dərdə-sevincə ortaq... İnsanın bir bacısı olması onun yaşadılması, onun unudulmaması; diqqətdə saxlanmasıdır. Bacılar ona yaxın olan insanları doğması kimi qəbul edən, sevgisi hədsiz olanlardır. Belə bir bacıdır Mənzər də. Elə bir bacı ki, qardaş sevgisini bütün sevgilərdən uca tutar.

Ən yaxın dostu, sirdaşı idi qardaşı. Uşaqlığının canlı şahidi, bütün xarakteri ilə qürur duyduğu biri idi. Mənzərin qardaşı Tapdıqla bağlı o qədər arzuları var idi ki... Ancaq müharibə onun arzularını param-parça etdi...

Torpaqlarımızın işğal altında olan hissələrinin geri qaytarılması, vətəndə «vətənsizləşən» soydaşlarımızın öz doğma məkanlarına qaytarılması məsələsinin Tapdıqın narahat etməsini yaxşı bildirdi Mənzər. Tapdıqın döyüşlərdə iştirakı ona hər anı il kimi yaşadırdı... Həmişə diqqəti müharibə bölgəsində idi...

Valideynlərinin həyəcanlı dəqiqələrində həmişə onların yanında idi. Onlara Tapdıqın iradəcə möhkəm, istəyində inadçı, qorxmaz olduğunu tez-tez xatırladırdı; ölümdən qorxmazlığı isə onu döyüşlərdə igidliklə döyüşməyə sövq edirdi.

Ancaq oktyabrın 30-da açılan

sabah ata və anasının gördükləri narahat yuxular Mənzərin də qəlbində bir həyəcan, təşviş yaratmışdı. Səhhətlərinin narahat olduğu bir vaxtda valideynlərinin bu acılara dözməyəcəyini düşünür və beynində dolaşan «qara» fikirləri özündən uzaqlaşdırırdı...

Ancaq həyat bir imtahan, ölüm isə amansız idi.

Xoşagəlməyən xəbər isə sanki yel qanadlı olur... Tapdıqın şəhid xəbərinə valideynlərinin dözə bilməyəcəyini düşünən Mənzər qəlbinin yanğısının nə qədər güclü olmasına baxmayaraq valideynlərini ovundurmaq istəyirdi.

30 oktyabr. Həyatlarının sanki başa çatdığı gün. I qrup əil valideynlərinin dünyasının qaraldığı gün...

Tapdıq öz doğma kəndində torpağa tapşırırdılar. Şəhadət yolçuluğu nə qədər şərəfli, qürurlu olsa belə, evin tək oğlu, bacısının «ümid dağı» olan Tapdıqı geri qaytarmayacaqdı... Bu itkini çox ağır olacağını Mənzər bilirdi.

Qardaşının şəhidliyinin 44-cü günü acıya dözməyən anasını itirdi Mənzər. Atasının qəddini əyən oğul itkisi onun acısının tüstüsünü «ərsə çıxardı».

Qardaşı ilə birgə səyahət

Bu yay işğaldan azad olan Qarabağ torpaqlarını ziyarət edən şəhid valideynləri arasında Mənzər də var idi. Qardaşının şəkli bir qədər böyüdülmüş çərçivədə onun əlində idi və o, o çərçivəni yol boyu, eləcə də gəzdirdi hər addımda «ürəyinin başında» gəzdirdi... Uğrunda can verdiyi torpaqları ziyarət etdirdi.

İsa bulağında çay içirdik. Hər kəs şəhidlərin əksi olan bayraqları otağın sürəhəllərinə sərdiyi zaman da o, qardaşının şəkli çərçivəsini əlindən buraxmamışdı. Şuşa dağlarını, qayalarını, Xankəndini, Ağdamı, Xocalını, Xocavəndi və ziyarət etdiyimiz hər məkanı Mənzər «qardaşı» ilə birgə dolaşdı, dilində isə onunla söhbətləri...

Bizə deyirdi ki, Tapdıqla bu bölgələri birgə gəzmək arzum idi... Bu arzu isə mənə Tapdıqsız «Tapdıqla» qismət oldu...

Xəyalların canı, dili olurmuş

Tüntül kəndində bir igid atası yaşayır, ilk baxışda tək tənha. Qızı Mənzər tez-tez ona baş çəkər, nəvələrini ona qonaq aparır. Gəlini Gülşən və Tapdıqın yadigarı körpə Uğur imkan daxilində ona baş çəkir, ziyarət edirlər. Ancaq uzun sürən gecələri,

tək qaldığı gündüzləri ömür-gün yoldaşı Firuzə xanımla, can parçası Tapdıqla baş-baş qalan ata onlarla «söhbət» edər, «dərdləşər». Tək yaşayan insanların tənhalıq həyatının necəliyini yalnız tək yaşayanlar daha aydın dərk edirlər. İşıqlı dünyasını hər an qaranlıq görə Çingiz Ağayev hərdən oğlunun acısına dözməyərək onun yanına «tələsən», ruhuna qovuşan ömür-gün yoldaşını xoşbəxt sanar. Hərbi formasını bayraq libası ilə əvəz edərək ruhən göylərdə məskənləşən Tapdıq balasının xatirələri ilə yaşayan ata bu dünyaya ilə o dünyanın arasında bir təmas körpüsü yaradaraq yaşayır. Axı igidlərin ruhu da igid olar və onları sevnələrin acılarına məlhəm olaraq onları yaşadardılar. Allahın dərgahına qovuşanadək, ruhları birləşənədək onların «mühafizəçiləri» olurlar. Acılı əzizlər isə onların ruhlarının şad olması üçün bütün acı və yanğılara rəğmənlə yaşama gücü tapar, yaşarlar.

Üfüqdə üfüq boyda Od qalamaq istəmə.

Qəlbi arzularla dolu idi Tapdıqın, öz balaca ailəsinin - ömür-gün yoldaşı Gülşən ilə birgə. Arzuları çilikləndi, doğru... amma şərəfli ad qoydu, iz qoydu ailəsinə - qəhrəman döyüşçü, şəhadət yolçusu.

Üfüqdə parıltını çox sevdirdi uşaqlığında. Elə üfüqdə də üfüq boyda bir işığa dönərək nurunu ətrafa səpələdi. Qəlbindəki arzuları isə ömür-gün yoldaşı bu üfüqün nuruna boyayaraq onun arzu yollarının yolçusu oldu. Gülşən orta ixtisas təhsilli idi. Ancaq bu gün artıq Azərbaycan Odlar Yurdu Universitetinin IV kurs tələbəsidir. Qiyabi təhsilini davam etdirən gənc xanım həm də ixtisası üzrə tibb bacısı işləyir.

Dövlət tərəfindən onlara verilən ikiotaqlı mənzildə (Tapdıq sağlığında ailəsi ilə Bakı şəhərində kirayə mənzildə yaşayırdı) Tapdıqın yadigarı uğurla birgə yaşayır. Uğur 5 yaşlı kimi ibtidai təhsil alır. Gülşən tez-tez Çingiz atası, həmçinin Tapdıqın məzarını ziyarət edir. O, Uğuru məhz igid Tapdıqın adına layiq bir övlad kimi tərbiyə edərək böyüdür. Həyatının hər addımında Tapdıqın ruhunu şad etmək üçün onun arzularının həyata keçməsinə çalışır. Tapdıq isə zirvələrin ən uca nöqtəsindən Vətəni, əzizlərini seyr edir və ruhən onlarla bahəm yaşayır!..

Bibixanim İSAYEVA.